ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΩΝ ΤΥΠΩΝ

Ένα σύνολο τύπων Τ θα λέμε ότι είναι **ικανοποιήσιμο** αν υπάρχει αποτίμηση που κάνει όλους τους τύπους αληθείς ταυτόχρονα

- Πιο τυπικά αν υπάρχει αποτίμηση α: $\alpha(\phi)=A\ \forall \phi \in T$

Παράδειγμα: Να μελετηθεί αν το σύνολο τύπων

$$T=\{p\to q, p\vee\neg q\}$$

είναι ικανοποίησιμο:

Λύση: Κατασκευάζουμε τον πίνακα αλήθειας των τύπων του συνόλου τύπων:

p	q	$p\to q$	$p\vee\neg q$
Α	Α	Α	Α
Α	Ψ	Ψ	Α
Ψ	Α	Α	Ψ
Ψ	Ψ	Α	Α

Παρατηρούμε ότι στην αποτίμηση p=A,q=A αληθεύουν όλοι οι τύποι του συνόλου τύπων, άρα είναι ικανοποίησιμο

Το ισοδύναμο στον προτασιακό λογισμό είναι το συνεπές σύνολο τύπων

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΙΜΟ = ΣΥΝΕΠΕΣ

(με βάση τα θεωρήματα εγκυρότητας – πληρότητας)

Ένα σύνολο τύπων Τ θα λέμε ότι είναι **μη ικανοποιήσιμο** αν δεν υπάρχει αποτίμηση που κάνει όλους τους τύπους αληθείς ταυτόχρονα

- …δηλαδή δεν είναι ικανοποίησιμο!

Παράδειγμα: Να μελετηθεί αν το σύνολο τύπων

$$T=\{q\to p, p\wedge\neg q, p\leftrightarrow q\}$$

είναι ικανοποίησιμο:

Λύση: Κατασκευάζουμε τον πίνακα αλήθειας των τύπων του συνόλου τύπων:

p	q	$q\to p$	$p\wedge\neg q$	$p\leftrightarrow q$
Α	Α	Α	Ψ	Α
Α	Ψ	Α	Α	Ψ
Ψ	Α	Ψ	Ψ	Ψ
Ψ	Ψ	Α	Ψ	Α

Παρατηρούμε ότι δεν υπάρχει αποτίμηση που να κάνει όλους τους τύπους Α ταυτόχρονα, άρα είναι ένα μη ικανοποιήσιμο σύνολο τύπων.

Το ισοδύναμο στον προτασιακό λογισμό είναι το αντιφατικό σύνολο τύπων

ΜΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΙΜΟ = ΑΝΤΙΦΑΤΙΚΟ

(με βάση τα θεωρήματα εγκυρότητας – πληρότητας)

Έστω Σύνολο Τύπων T και τύπος φ. Θα λέμε ότι :

- το σύνολο τύπων T **ταυτολογικά συνεπάγεται** τον τύπο φ ή
- Ο φ είναι **σημασιολογική συνέπεια** του T
- και συμβολίζουμε με $\boldsymbol{T \vDash \varphi}$

αν και μόνο αν

- **για κάθε αποτίμηση που ικανοποιούνται οι τύποι του T ικανοποιείται και ο φ**

Ο συμβολισμός: $\vDash \boldsymbol{\varphi}$

- Θα σημαίνει ότι ο τύπος φ αληθεύει ανεξαρτήτως υποθέσεων
- που σημαίνει ότι ο τύπος **φ είναι ταυτολογία**.($\emptyset \vDash \boldsymbol{\varphi}$)

Ο συμβολισμός: $\boldsymbol{\varphi \equiv \psi}$

- Θα σημαίνει ότι οι τύποι φ και ψ είναι **ταυτολογικά ισοδύναμοι**
- Ορίζεται ως: $\varphi \vDash \psi$ και $\psi \vDash \varphi$

Θα ισχύει ότι $\boldsymbol{\varphi \equiv \psi}$ αν οι φ,ψ έχουν τον ίδιο πίνακα αλήθειας

1. Αν ο **φ είναι ταυτολογία** ισχύει η ταυτολογική συνεπαγωγή
2. Αν το **T είναι αντιφατικό** ισχύει η ταυτολογική συνεπαγωγή
3. **Εξετάζουμε με βάση τον ορισμό**. Βρίσκουμε τις αποτιμήσεις που ικανοποιούνται οι τύποι του T (όλοι ταυτόχρονα). Σε αυτές πρέπει να αληθεύει και ο φ για να ισχύει η ταυτ.συνεπαγωγή.

Πιο εποπτικά:

1. $\ldots \vDash A$.
2. $\Psi \vDash \cdots$.
3. Εφαρμογή του ορισμού

Παράδειγμα 1: Να μελετηθεί αν ισχύει η ταυτολογική συνεπαγωγή

$$\{p \to \neg q, q \vee p, \neg p \leftrightarrow q\} \vDash \neg p \to q$$

Λύση: Κατασκευάζουμε τον πίνακα αλήθειας των τύπων:

p	q	$p \to \neg q$	$q \vee p$	$\neg p \leftrightarrow q$	$\neg p \to q$
Α	Α	Ψ	Α	Ψ	Α
Α	Ψ	Α	Α	Α	Α
Ψ	Α	Α	Α	Α	Α
Ψ	Ψ	Α	Ψ	Ψ	Ψ

Στις αποτιμήσεις που ικανοποιείται το σύνολο τύπων, ό τύπος φ είναι αληθής, άρα ισχύει η ταυτολογική συνεπαγωγή.

Παράδειγμα 2: Να μελετηθεί αν ισχύει η ταυτολογική συνεπαγωγή

$$\{p \to \neg q, q \vee p, \neg p \leftrightarrow q\} \vDash p \to q$$

Λύση: Κατασκευάζουμε τον πίνακα αλήθειας των τύπων:

p	q	$p \to \neg q$	$q \vee p$	$\neg p \leftrightarrow q$	$p \to q$
Α	Α	Ψ	Α	Ψ	Α
Α	Ψ	Α	Α	Α	Ψ
Ψ	Α	Α	Α	Α	Α
Ψ	Ψ	Α	Ψ	Ψ	Α

Στην $2^η$ αποτίμηση (p=A, q=Ψ) ικανοποιούνται οι τύποι του T, αλλά δεν ικανοποιείται ο φ. Άρα δεν ισχύει η ταυτολογική συνεπαγωγή.